

Asia: VN/20317/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lausunto koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaan hallituksen esitykseen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei kannata hallituksen esitystä koulutuksen korvaamisesta annetun lain sekä taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain kumoamisesta. Esitys heikentäisi merkittävästi hyvinvointialueiden mahdollisuuksia toteuttaa lakisääteisiä velvoitteitaan henkilöstön osaamisen kehittämisessä ja täydennyskoulutuksessa.

Koulutuskorvaus on mahdollistanut ammatillisen osaamisen kehittämisen työpaikalla taloudellisesti haastavana aikana. Kaikkiaan koulutuskorvaus on keskeinen taloudellinen tuki hyvinvointialueille henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Valtaosa koulutuskorvauksista kohdistuu kunta- ja hyvinvointialan työnantajille. Korvauksen käyttö on ollut jatkuvassa kasvussa, mikä osoittaa järjestelmän toimivuutta. Koulutuskorvauksen lakkauttaminen heikentäisi työnantajana hyvinvointialueiden taloudellisia edellytyksiä järjestää täydennyskoulutusta, mikä vaarantaa henkilöstön osaamisen, työkyvyn ja asiakas- sekä potilasturvallisuuden. Tämä on erittäin huolestuttavaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, jossa täydennyskoulutusvelvoite on hyvin merkittävä ja osaamisen ylläpito on kriittistä palvelujen laadun sekä tuottavuuden kannalta.

Koulutuskorvauksen lakkauttaminen lisäisi epätasa-arvoa ja epätasa-arvoisia yhteisvaikutuksia muiden leikkausten kanssa. Koulutuskorvauksen poistaminen kohdistuu erityisesti naisvaltaisille aloille, kuten sote-, kasvatus- ja opetusaloille, jotka ovat jo kärsineet aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta. Leikkausten yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi, ja ne voivat syventää työmarkkinoiden epätasa-arvoa. Koulutuskorvauksen lakkauttaminen heikentäisi lisäksi hyvinvointialueen työnantajakuvaa sekä veto- ja pitovoimaa. Mahdollisuudet ammatilliseen

kehittymiseen lisäävät alojen houkuttelevuutta. Kaikkiaan se voisi vaikeuttaa entisestään henkilöstön rekrytointia hyvinvointialueilla, joissa osaajapula on jo nyt merkittävä.

Laissa taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittamisestä säädetään myös koulutussuunnitelmasta. Koulutussuunnitelma toimii koulutuskorvauksen pohjana. Koulutussuunnitelman poistaminen vähentäisi työnantajien kannusteita suunnitelmalliseen osaamisen kehittämiseen ja vuoropuheluun henkilöstön kanssa. Tämä on ristiriidassa tuottavuuden parantamistavoitteiden kanssa. Koulutussuunnitelmasta luopuminen todennäköisesti vähentäisi myös muuta kuin koulutuskorvauksen piirissä olevaa koulutusta.

Taloudellisia vaikutuksia ja valtion vastuuta tulee arvioida uudelleen. Esityksessä ei ole riittävästi arvioitu koulutuskorvauksen lakkauttamisen vaikutuksia hyvinvointialueiden taloudellisiin edellytyksiin järjestää koulutusta ja pidemmän aikavälin vaikutuksiin. Mikäli koulutuskorvaus lakkautetaan, valtion tulee vastata syntyvistä kustannuksista korvauksen maksamisen päättymiseen saakka. Lisäksi hyvinvointialue katsoo, että koulutuskorvaukseen liittyvä oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakuoikeus tulee säilyttää, mikäli lait kumotaan.

Rouhiainen Tiia
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue